

BATMAN ÜNİVERSİTESİ
ÖN LİSANS, LİSANS VE LİSANSÜSTÜ PROGRAMLARINDA
ORTAK ZORUNLU VE SEÇMELİ DERSLERİN YÜRÜTÜLMESİNE İLİŞKİN YÖNERGE

BİRİNCİ BÖLÜM
Başlangıç Hükümleri

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönergenin amacı; Batman Üniversitesinin ön lisans ve lisans programlarında alınması zorunlu Türk Dili, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi, Yabancı Dil (Mesleki Yabancı Dil hariç) ve lisansüstü programlarında alınması zorunlu derslere, ön lisans, lisans ve lisansüstü programlarının müfredatında bulunan seçmeli dersler ile bazı ön lisans ve lisans programlarının müfredatında bulunan alan dışı seçmeli derslere ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönerge, Batman Üniversitesinin ön lisans ve lisans programlarında yer alan 04/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 5 inci maddesinin ı) bendi kapsamında alınması zorunlu dersler, lisansüstü programlarında alınması zorunlu dersler ile ön lisans, lisans ve lisansüstü programlarının müfredatındaki seçmeli derslerin ve bazı lisans programlarının müfredatındaki alan dışı seçmeli derslerin yürütülmesine ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönerge, 04/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 5 inci maddesinin ı) bendi, 14'üncü maddesi ve 44'üncü maddesinin e) bendi, Batman Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği ile Batman Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönergede geçen;

- a) Alan dışı seçmeli ders: Seçmeli ders tanımına uygun, bazı ön lisans ve lisans programlarının müfredatında “Alan Dışı Seçmeli Ders” olarak tanımlanan, ilgili programın alanı dışındaki farklı programlardan alınabilen ve alan dışı seçmeli ders havuzunda yer alan dersi,
- b) Alan dışı seçmeli ders havuzu: Batman Üniversitesi Senatosunun onayı ile “Alan Dışı Seçmeli Ders” olarak kabul edilmiş derslerin tamamını,
- c) Birim: Batman Üniversitesi bünyesindeki fakülte, yüksekokul veya meslek yüksekokulunu,
- ç) Birim kurulu: Batman Üniversitesi bünyesindeki fakültelerde fakülte kurulunu, yüksekokullarda yüksekokul kurulunu, meslek yüksekokullarında meslek yüksekokulu kurulunu,
- d) Birim yönetim kurulu: Batman Üniversitesi bünyesindeki fakültelerde fakülte yönetim kurulunu, yüksekokullarda yüksekokul yönetim kurulunu, meslek yüksekokullarında meslek yüksekokulu yönetim kurulunu,

- e) Enstitü: Batman Üniversitesi bünyesindeki lisansüstü eğitim veren enstitüyü,
 - f) Ortak zorunlu ders: Batman Üniversitesinin ön lisans ve lisans programlarında alınması zorunlu olan ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 5 inci maddesinin 1) bendinde belirtilen dersleri,
 - g) Öğrenci: Batman Üniversitesi bünyesindeki programlarda kayıtlı öğrenciyi,
 - ğ) Seçmeli ders: Öğrencinin kayıtlı olduğu programın müfredatında yer alan ve belirli ders grubu içinden seçtiği dersi,
 - h) Senato: Batman Üniversitesi Senatosunu,
 - ı) Üniversite: Batman Üniversitesini,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Ön Lisans ve Lisans Programlarında Ortak Zorunlu, Seçmeli ve Alan Dışı Seçmeli Derslere İlişkin Usul ve Esaslar

Ortak zorunlu dersler

MADDE 5- (1) Üniversitenin ön lisans ve lisans programlarının her birinin müfredatında güz ve bahar dönemlerinde uygulanmak üzere “Türk Dili I”, “Türk Dili II”, “Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I”, “Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II”, Meslek Yüksekokullarında “Yabancı Dil I” ve “Yabancı Dil II” (Mesleki Yabancı Dil hariç) derslerine yer verilir.

(2) “Türk Dili I”, “Türk Dili II”, “Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I”, “Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II”, Yabancı Dil I (İngilizce) ve Yabancı Dil II (İngilizce) dersleri (akredite olmuş programlar için isteğe bağlı olarak yüz yüze verilir ve sınavları yüz yüze yapılır) ve sınavları uzaktan öğretim öğrenme yönetim sistemi üzerinden yürütülür. Ancak Batman Üniversitesi Uluslararası Öğrenci Kabul Yönergesi kapsamında kayıtlı öğrenciler için “Türk Dili I”, “Türk Dili II” dersleri ve sınavları yüz yüze yürütülür.

(3) “Türk Dili I”, “Türk Dili II”, “Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I”, “Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II”, Yabancı Dil I (İngilizce) ve Yabancı Dil II (İngilizce) derslerinin grupları, dersi yürütecek öğretim elemanları ve ders programı, Türk Dili Bölüm Başkanlığı, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Bölüm Başkanlığı ve Yabancı Diller Yüksekokulu Müdürlüğü tarafından hazırlanarak en geç akademik takvimde belirtilen kayıt yenileme haftasının bir hafta öncesine kadar resmi yazı ile öğrenci işleri daire başkanlığına iletilir.

(4) Batman Üniversitesi Uluslararası Öğrenci Kabul Yönergesi kapsamında kayıtlı öğrenciler için “Türk Dili I”, “Türk Dili II”, “Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I”, “Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II” dersleri ile bu derslerin sınavları, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından yükseköğretim kurumlarına yerleştirilen öğrencilerden ayrı yürütülür.

(5) “Türk Dili I”, “Türk Dili II”, “Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I”, “Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II”, Yabancı Dil I (İngilizce) ve Yabancı Dil II (İngilizce) derslerinin ara sınav, yarıyıl sonu sınavı ve bütünleme sınav tarihleri Türk Dili Bölüm Başkanlığı, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Bölüm Başkanlığı ve Yabancı Diller Yüksekokulu Müdürlüğü tarafından belirlenir ve sınav tarihlerinin başlangıcından en az 3 hafta önce birimlere resmi yazı ile bildirilir.

Seçmeli dersler

MADDE 6- (1) Seçmeli dersler; Avrupa Kredi Transfer Sistemi (AKTS) kredi değerlerinin aynı olması kaydıyla alan eğitimi, genel kültür, meslek bilgisi ve benzeri şekilde sınıflandırılabilir.

(2) Bir programın müfredatında yer alan her seçmeli ders için seçmeli ders grubunda en az iki farklı ders tanımlanır.

(3) Seçmeli ders grubundaki derslerden hangilerinin açılacağı, ilgili bölüm kurulunun önerisi üzerine birim yönetim kurulu tarafından akademik takvimdeki kayıt yenileme haftasından en az 1 hafta önce karara bağlanır.

(4) Açılması kararlaştırılan seçmeli dersin kontenjanı bölüm başkanlığı tarafından belirlenir ve ilgili birimin öğrenci işlerine bildirilerek kayıt yenileme tarihinin başlangıcından önce öğrenci bilgi sistemine girilmesi sağlanır. Gerekliğinde bölüm başkanlığı tarafından kontenjan değiştirilebilir.

(5) Seçmeli ders grubundaki bir ders (güzel sanatlar fakültesi, spor bilimleri fakültesi, devlet konservatuvarı gibi bire bir açılması zorunlu haller hariç) en az 10 öğrencinin kayıt yaptırması durumunda açılır. Programda kayıtlı en az 20 öğrencinin olmaması gibi hallerde ise yeter sayıdan (10) daha az öğrenci ile dersin açılıp açılmayacağına ilgili birimin yönetim kurulu karar verir. İkinci öğretim programlarında ders ücreti ödeme durumuna göre birim yönetim kurulu tarafından yeter sayı artırılabilir. Yeter sayıdaki öğrenci tarafından seçilmeyen ders o dönem için kapatılır. Akademik danışmanlar ilgili derse kayıt yaptıran öğrencileri diğer derslere yönlendirir.

Alan dışı seçmeli dersler

MADDE 7- (1) Müfredatında alan dışı seçmeli ders bulunan programlardaki öğrencilerin ders seçebilmesi için alan dışı seçmeli ders havuzu oluşturulur.

(2) Üniversite bünyesindeki fakültelerden, yüksekokullardan, devlet konservatuvarından birim kurul kararı teklifi ve Senatonun onayı ile alan dışı seçmeli ders havuzuna ders eklenebilir veya alan dışı seçmeli ders havuzundan ders çıkarılabilir.

(3) Alan dışı seçmeli ders havuzunda birbirinin devamı niteliği taşıyan dersler (Matematiğe Giriş I, Matematiğe Giriş II gibi) açılmaz.

(4) Adı veya içeriği aynı olan dersler, alan dışı seçmeli ders havuzunda güz veya bahar dönemlerinden sadece birinde yer alabilir.

(5) Alan dışı seçmeli derslerin kontenjanları Senato tarafından belirlenir. Ders kayıt dönemlerinde gerekli görüldüğü takdirde öğrenci işleri daire başkanlığı tarafından kontenjan artırılabilir.

(6) Alan dışı seçmeli ders havuzundaki derslerin şube numaraları öğrenci işleri daire başkanlığı tarafından birimlerin açmış olduğu ders sayısına göre belirlenir ve öğrenci bilgi sistemi üzerinden duyurulur.

(7) Alan dışı seçmeli ders havuzundaki dersler, öğretim türüne (birinci öğretim, ikinci öğretim) göre gruplandırılır. Müfredatında alan dışı seçmeli ders bulunan öğrenciler ders kayıt döneminde, kayıtlı olduğu programın kapsadığı alandan farklı olması koşuluyla, öğrenci bilgi sistemi üzerinden alan dışı seçmeli ders havuzundan öğretim türüne göre bir ders seçer.

(8) Alan dışı seçmeli ders havuzundaki bir ders en az 10 öğrencinin kayıt yaptırması durumunda açılır. Yeter sayıdaki öğrenci tarafından seçilmeyen ders o dönem için kapatılır. Akademik danışmanlar ilgili derse kayıt yaptıran öğrencileri diğer derslere yönlendirir. İkinci öğretim programında yeter sayıdaki öğrenci tarafından seçilmeyen bir alan dışı seçmeli ders de o dönem için kapatılır. Akademik danışmanlar ilgili derse kayıt yaptıran öğrencileri birinci öğretim programında açılan aynı derse ya da diğer derslere yönlendirir.

(9) Döneminde açılacak alan dışı seçmeli dersler, alan dışı seçmeli ders havuzundan her bir program için en az iki ders olmak üzere bölüm kurulunun önerisi doğrultusunda ilgili birim yönetim kurulu kararı ile ders kayıtlarından en geç 2 hafta önce öğrenci işleri daire başkanlığına bildirilir.

(10) Alan dışı seçmeli derslerin yürütüleceği gün ve saat ile sınav tarihleri öğrenci işleri daire başkanlığı tarafından belirlenir ve birimlere resmi yazı ile bildirilir. Alan dışı seçmeli dersi yürüten birimler, öğrenci işleri daire başkanlığı tarafından bildirilen sınav tarihlerine göre hazırlayacakları sınav takvimini öğrencilere duyurur. Öğrencinin kayıtlı olduğu birimler de alan dışı seçmeli derslerin sınav tarihlerinin dersin yürütüldüğü birimden öğrenileceği hususunda öğrencileri bilgilendirir.

(11) Alan dışı seçmeli dersin mazeret sınavına girmek isteyen öğrenciler, mazeret sınav taleplerini gerekçesiyle birlikte alan dışı seçmeli derse kayıtlı olduğu birime iletir. Mazeret sınavı talebi Batman Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği hükümlerine göre değerlendirilir.

Ortak uygulamalar

MADDE 8- (1) Ortak zorunlu, seçmeli veya alan dışı seçmeli derslere ilişkin derslere devam, sınavlar, değerlendirme, sonuçların duyurulması, not ortalaması, başarının belirlenmesi ve sınavlara itiraz gibi hususlarda Batman Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği hükümleri uygulanır.

(2) Ortak zorunlu, seçmeli veya alan dışı seçmeli derslere ilişkin muafiyet talepleri, Batman Üniversitesi Ders Muafiyet ve İntibak İşlemleri Yönergesi hükümlerine göre değerlendirilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Lisansüstü Programlarda Zorunlu ve Seçmeli Derslere İlişkin Usul ve Esaslar

Zorunlu dersler

MADDE 9- (1) Üniversitenin lisansüstü programlarındaki zorunlu dersler lisansüstü eğitim düzeyine göre; uzmanlık alan dersi, yüksek lisans tez çalışması, doktora tez çalışması, dönem projesi, seminer gibi derslerdir. Bunların yanı sıra bilimsel araştırma yöntemleri/teknikleri ile araştırma ve yayın etiği konularını içeren en az bir dersin lisansüstü eğitim sırasında alınması zorunludur.

Seçmeli dersler

MADDE 10- (1) Lisansüstü bir programın müfredatında bulunan seçmeli ders grubundaki ders sayısı, mezuniyet koşulunun sağlanması için alınması gereken seçmeli ders sayısının en az iki katı olarak belirlenir.

(2) Seçmeli ders grubundaki derslerden hangilerinin açılacağı, ilgili anabilim dalı kurulunun önerisi üzerine enstitü yönetim kurulu tarafından kayıt yenileme haftasından en geç 1 hafta önce karara bağlanır.

(3) Doktora düzeyindeki bir programın müfredatındaki seçmeli ders grubunda yer alan bir dersin açılması için en az bir öğrencinin derse kayıt yaptırması yeterlidir.

(4) Tezli veya tezsiz yüksek lisans düzeyindeki bir programın müfredatındaki seçmeli ders grubunda yer alan bir dersin açılması için müzik ana sanat dalındaki uygulamalı derslerde en az bir, diğer programlardaki derslerde ise en az iki öğrencinin o derse kayıt yaptırması gerekir. Bir dönemdeki öğrenci alımında programa kayıt yaptıran öğrenci sayısının üçten az olması durumunda o programın seçmeli ders grubunda yer alan bir dersin açılması için en az bir öğrencinin derse kayıt yaptırması yeterlidir.

(5) Tezsiz ikinci öğretim veya tezsiz uzaktan öğretim yüksek lisans düzeyindeki bir programın müfredatındaki seçmeli ders grubundan bir ders en az 10 öğrencinin o derse kayıt yaptırması durumunda açılır. Azami süresinin son döneminde olan öğrencilerin kayıt yaptırması gereken dersler için bu kural uygulanmaz.

(6) Yeter sayıdaki öğrenci tarafından seçilmeyen ders o dönem için kapatılır. Danışmanlar, açılmayan derse kayıt yaptıran öğrencileri diğer derslere yönlendirir.

Ortak uygulamalar

MADDE 11- (1) İlk defa açılacak zorunlu ve seçmeli lisansüstü dersler; ilgili anabilim/anasanat dalı başkanlığının teklifi, enstitü kurulunun kararı ve Senatonun onayıyla belirlenir. Açılması onaylanan derslerin güz ve bahar yarıyıllarına göre dağılımı, bu derslerin hangi öğretim üyeleri tarafından verileceği anabilim/anasanat dalı kurulunun görüşü alınarak, anabilim/anasanat dalı başkanlığınca teklif edilir ve enstitü yönetim kurulu tarafından karara bağlanır.

(2) Zorunlu ve seçmeli derslere ilişkin derslere devam, ders tekrarı, ders saydırma ve intibak işlemleri, sınavlar, değerlendirme, not ortalaması, başarının belirlenmesi ve notlara itiraz gibi hususlarda Batman Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği ve Batman Üniversitesi Lisansüstü Muafiyet ve İntibak İşlemleri Yönergesi hükümleri uygulanır.

(3) Tezli/tezsiz normal ve ikinci öğretim programları öğrencileri ile doktora programı öğrencileri, danışmanın uygun görmesi halinde enstitünün diğer anabilim dallarından en fazla üç ders veya dokuz krediye kadar ders alabilirler.

(4) Bir öğretim üyesi bir dönemde tezsiz ikinci öğretim yüksek lisans, tezsiz uzaktan öğretim yüksek lisans ve tezli uzaktan öğretim yüksek lisans programlarında, dönem projesi, uzmanlık alan dersi, , yüksek lisans tez çalışması, doktora tez çalışması ve seminer dersleri haricinde aynı programda sadece bir ders olmak üzere toplamda en fazla iki ders yürütür. Diğer lisansüstü programlarda bir öğretim üyesinin yürüteceği ders sayısı enstitü kurulu tarafından belirlenir.

(5) Enstitünün yüksek lisans ve doktora/sanatta yeterlik programlarında, lisans programlarında yer alan derslerle aynı isim veya içerikte ders açılmaz. Ayrıca aynı anabilim/anasanat dalındaki programlarda yer alan seminer, uzmanlık alan ve bilimsel araştırma yöntemleri/teknikleri ile araştırma ve yayın etiği dersleri hariç diğer derslerin isim ve içerikleri farklı olmalıdır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Son Hükümler

Yürürlük

MADDE 12- (1) Bu Yönerge, Senato tarafından kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 13- (1) Bu Yönerge hükümlerini Batman Üniversitesi Rektörü yürütür.

Yönergenin Kabul Edildiği Senato Kararının	
Tarihi	Sayısı
26.06.2026	2026/26